

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Mgr. V. V.**, proti žalovanému: **prezident republiky**, se sídlem Hrad, I. nádvoří 1, Praha 1, proti nezákonnému zásahu žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 2. 2024, č. j. 17 A 18/2024 - 5, o návrhu na vyloučení soudkyně Nejvyššího správního soudu Mgr. Michaely Bejčkové z projednávání a rozhodnutí ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 10 As 78/2024,

t a k t o :

Soudkyně Nejvyššího správního soudu Mgr. Michaela Bejčková **není vyloučena** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 10 As 78/2024.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) ve věci vedené pod sp. zn. 10 As 78/2024, v níž je Mgr. Michaela Bejčková soudkyní zpravodajkou, projednává kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti v záhlaví uvedenému usnesení Městského soudu v Praze. Tímto usnesením byla odmítnuta žaloba stěžovatele na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve jmenování JUDr. Lucie Dolanské Bányaiové, Ph.D., soudkyní Ústavního soudu.

[2] Stěžovatel podal dne 10. 4. 2024 (č. l. 11 spisu sp. zn. 10 As 78/2024) námitku podjatosti Mgr. Bejčkové z důvodu jejího údajného přehnaného zájmu o jeho osobu a jeho pracovní náplň. Tuto námitku podjatosti NSS neshledal důvodnou usnesením ze dne 25. 7. 2024, č. j. Nao 115/2024-21.

[3] Stěžovatel poté dne 13. 9. 2024 podal druhou námitku podjatosti, ve které uvedl, že vůči němu Mgr. Bejčková uplatňuje šikanózní a diskriminační přístup, jelikož nevyhověla jeho žádosti o prodloužení lhůty k předložení formuláře s majetkovými a osobními poměry z důvodu jeho nemoci. Dále stěžovatel namítá podjatost Mgr. Bejčkové z důvodu jejího údajného obohacování ze státního rozpočtu tím, že je placena za výkon funkce předsedkyně senátu, kterou vykonává pouze z jedné třetiny. Stěžovatel následně dne 16. 9. 2024 zaslal doplnění námítka podjatosti, ve kterém uvedl, že Mgr. Bejčková nechala vyvěsit jeho osobní údaje na úřední desku internetových stránek NSS v řízení vedeném pod sp. zn. 9 As 247/2023.

[4] Mgr. Bejčková ve vyjádření k námitce podjatosti uvedla, že nemá k projednávané věci ani účastníkům řízení žádný vztah a není si vědoma žádných okolností, které by mohly vyvolat pochybnosti o její nepodjatosti. Dále uvedla, že není třeba se vyjadřovat k námitkám ohledně údajného obohacení a vyvěšení osobních údajů stěžovatele, jelikož jde o tvrzení neadresná a opožděná. Stěžovatelův poukaz na nezákonné obohacování soudců nemíří vůči ní osobně, ale vůči předsedovi NSS a vůči všem soudcům NSS, kteří působí jako předsedové senátu. I vyvěšování stěžovatelových osobních údajů na úřední desce ve skutečnosti nezpochybňuje její osobní přístup, ale dlouholetou praxi celého NSS. Mgr. Bejčková též uvedla, že o těchto okolnostech se stěžovatel dozvěděl již dříve, nikoli nejpozději týden před vznesením námítky podjatosti.

[5] Předseda NSS postupem podle § 8 odst. 3 *in fine* zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále také „s. ř. s.“), předložil posouzení otázky podjatosti k rozhodnutí jinému senátu NSS, kterým byl podle rozvrhu práce určen devátý senát.

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[7] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. platí, že účastník nebo osoba zúčastněná na řízení *může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

[8] Rozhodnutí o vyloučení soudce je výjimkou z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). K odnětí věci a jejímu přikázání jinému soudci proto musí docházet pouze ve výjimečných případech (srov. např. bod 10 usnesení NSS ze dne 25. 5. 2021, č. j. Nao 99/2021-49, č. 4206/2021 Sb. NSS, a judikaturu tam citovanou).

[9] Jak dále NSS uvedl například v usnesení ze dne 22. 1. 2014, č. j. Nao 9/2014-31, „z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námítky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti soudce o jeho nezaujatosti v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o nepodjatosti konkrétního soudce; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda –

pokračování

s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nálezn Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem soudce vedou. Platí však, že k vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci, nebo schopen, nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Podjatost soudce totiž zcela nepochybně zasahuje do ústavního principu zákonného soudce.“

[10] Stěžovatel uplatnil námitku podjatosti vůči soudkyni Mgr. Michaela Bejčkové ze tří důvodů, a to 1) nevyhovění jeho žádosti o prodloužení lhůty k vyplnění formuláře s prohlášením o majetkových a osobních poměrech, 2) údajného obohacení této soudkyně z důvodu výkonu funkce předsedkyně senátu a 3) vyvěšení osobních údajů stěžovatele na úřední desce NSS.

[11] Ohledně prvního z výše uvedených důvodů NSS shledává za vhodné zopakovat procesní postup Mgr. Bejčkové v řízení vedeném pod sp. zn. 10 As 78/2024. Stěžovateli bylo dne 9. 8. 2024 zasláno usnesení ze shodného dne č. j. 10 As 78/2024-25 s výzvou k zaplacení soudního poplatku ve výši 5 000 Kč za podání kasační stížnosti. Stěžovatel dne 22. 8. 2024 NSS zaslal sdělení, že nesouhlasí se stanovením soudního poplatku ve výši 5 000 Kč a že správně měla být stanovena výše tohoto poplatku 1 000 Kč, jelikož se jedná o soudní poplatek za návrh na zahájení soudního řízení ve věci ochrany před diskriminací. Dne 26. 8. 2024 stěžovatel zaslal NSS žádost o osvobození od soudního poplatku za podání kasační stížnosti. Mgr. Bejčková proto dne 3. 9. 2024 stěžovateli zaslala formulář s potvrzením o majetkových a osobních poměrech k vyplnění se lhůtou deseti dnů od doručení daného přípisu. Stěžovatel dne 9. 9. 2024 zaslal NSS žádost o prodloužení této lhůty z důvodu, že je nemocen a v pracovní neschopnosti, což doložil rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti vystaveným dne 2. 9. 2024. Mgr. Bejčková mu dne 12. 9. 2024 zaslala přípis, ve kterém ho informovala, že jeho žádosti nevyhovuje, neboť mu jako advokátovi muselo být známo, že o jeho žádosti nemůže být rozhodnuto bez sdělení a doložení jeho majetkových a osobních poměrů. Z tohoto důvodu měl již svou žádost ze dne 9. 9. 2024 řádně odůvodnit a daná tvrzení doložit. Navíc řízení vedené pod sp. zn. 10 As 78/2024 nebylo prvním, ve kterém žádal o osvobození od soudních poplatků, proto se lze domnívat, že dané podklady má alespoň částečně k dispozici.

[12] NSS neshledal na výše zrekapitulovaném postupu Mgr. Bejčkové nic problematického. Stěžovatel je advokátem, tedy právním profesionálem, proto po něm lze spravedlivě požadovat, aby byl schopen formulář s potvrzením o svých majetkových a osobních poměrech řádně vyplnit. Stěžovatel sice byl v době podání žádosti v pracovní neschopnosti, nicméně to mu samo o sobě nijak nebrání, aby daný formulář vyplnil a své majetkové a osobní poměry řádně doložil. Stěžovatel netvrdil ani ničím neprokázal, že by se snad nacházel v situaci, kdy by byl například hospitalizován a nebylo by po něm tak možné požadovat, aby daný formulář vyplnil a doložil požadované podklady ve stanovené lhůtě deseti dnů od doručení výzvy. NSS nemůže souhlasit s jeho tvrzením, že je Mgr. Bejčkovou fakticky nucen do nucených prací, jelikož požadavek na vyplnění formuláře s potvrzením

o majetkových a osobních poměrech ve stanovené lhůtě nelze vůbec podřadit pod nucené práce ve smyslu čl. 9 Listiny základních práv a svobod. Vyplnění jednoho formuláře totiž vůbec nemůže naplnit intenzitu nucených prací.

[13] Není ani pravdou, že by Mgr. Bejčková ke stěžovateli přistupovala diskriminačně. Mgr. Bejčková pouze spravedlivě zhodnotila, že po něm jako po právním profesionálovi lze požadovat vyplnění daného formuláře ve stanovené lhůtě. Mgr. Bejčková též správně upozornila na skutečnost, že se v dané věci nejedná o první případ, kdy stěžovatel požaduje osvobození od soudních poplatků (naposledy tomu tak bylo v řízení vedeném pod sp. zn. 9 As 247/2023, ve kterém stěžovatel o osvobození neúspěšně žádal na začátku tohoto roku). V nevyhovění stěžovatelově žádosti o prodloužení lhůty k vyplnění formuláře s potvrzením o majetkových a osobních poměrech tak nelze shledat skutečnost, která by zakládala podjatost soudkyně ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s.

[14] Druhá stěžovatelova námitka směřuje proti tvrzenému nezákonnému obohacení Mgr. Bejčkové ze státního rozpočtu v rámci výkonu funkce předsedkyně senátu NSS. Dle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník řízení namítnout podjatost soudce *do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl*. Stěžovatel uvádí, že se o této skutečnosti dozvěděl až na základě podivného přístupu předsedkyně senátu k jeho osobě. NSS není zřejmé, jak by skutečnost, že je Mgr. Bejčková předsedkyní senátu, mohla způsobit její podjatost vůči stěžovateli v dané věci. Podstatným však je, že stěžovatel jako advokát si skutečnosti, že je Mgr. Bejčková předsedkyní senátu, musel být vědom již mnohem dříve, jelikož projednávaná věc není první věcí, ve které vystupuje buď jako žalobce nebo jako zástupce žalobce a ve které je Mgr. Bejčková současně předsedkyní senátu (např. výše uvedené řízení vedené pod sp. zn. 9 As 247/2023). Navíc z usnesení NSS ze dne 31. 8. 2022, č. j. Nao 121/2022-43, vyplývá, že stěžovatel obdobnou námitku uplatnil před dvěma lety již vůči soudcům jiného senátu NSS, proto si skutečnosti, že v jednom senátu NSS může být více předsedů, byl prokazatelně vědom již tehdy. Daná námitka je tak opožděná a NSS k ní podle § 8 odst. 5 s. ř. s. nepřihlíží.

[15] K námitce ohledně vyvěšení osobních údajů stěžovatele na úřední desce na internetových stránkách NSS ve věci vedené pod sp. zn. 9 As 247/2023 NSS uvádí, že rozsudek v tehdejší věci byl na úřední desce vyvěšen ode dne 3. 9. 2024 do dne 17. 9. 2024. Stěžovatel doplnil námitku podjatosti o tento důvod dne 16. 9. 2024, přičemž z ničeho jednoznačně nevyplývá, který den se stěžovatel o tomto vyvěšení dozvěděl. Z tohoto důvodu nelze spolehlivě určit, zda od této skutečnosti uběhl týden, a zda je tedy daná námitka opožděná podle § 8 odst. 5 s. ř. s. NSS proto přistoupil k jejímu věcnému vypořádání.

[16] Mgr. Bejčková v této otázce vůči stěžovateli nepostupovala diskriminačně, jelikož zveřejnění jména účastníka řízení a jeho adresy na úřední desce soudu je běžným postupem NSS, který uplatňuje vůči všem účastníkům řízení a nikoliv pouze vůči stěžovateli. Postup při zveřejňování rozhodnutí na webu NSS upravuje kancelářský a spisový řád Nejvyššího správního soudu (směrnice č. 3/2017), který je dostupný na www.nssoud.cz v sekci Organizační dokumenty a vydává jej předseda tohoto soudu. Ačkoli pokyn k uveřejnění (včetně anonymizace) rozhodnutí na webu NSS udílí v referátu soudce zpravodaj, tyto úkony provádějí administrativní zaměstnanci soudu, kteří přitom postupují

pokračování

v souladu s pravidly pro anonymizaci, jež jsou vtělena přímo do kancelářského a spisového řádu a jsou prakticky mimo dispozici soudce zpravodaje. Jde tedy o tzv. „porozsudkovou“ agendu, již vykonává justiční správa, nikoli soudci v rámci své rozhodovací činnosti. O této skutečnosti byl stěžovatel již informován usnesením ze dne 6. 2. 2019, č. j. Nao 4/2019-34. Ani ve zveřejnění údajů stěžovatele na úřední desce NSS tak nelze nalézt důvod, který by zakládal podjatost Mgr. Bejčkové.

[17] Nejvyšší správní soud proto na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby byla soudkyně Mgr. Michaela Bejčková vyloučena z projednání a rozhodnutí výše uvedené věci.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2024

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu